

DECLARACIÓ «FOMENTANT L'ÚS DEL VALENCIÀ, TOTS JUNTS ANEM A MÉS»

La present declaració es fonamenta en l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, en la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià i en la Llei de Creació de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, les quals es troben en el marc de la Constitució Espanyola i de la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries.

L'Estatut d'Autonomia estableix que «La llengua pròpia de la Comunitat Valenciana és el valencià» (art. 6.1), principi bàsic del qual es deriven expressament determinats drets lingüístics, com l'ensenyament del valencià i en valencià (art. 6.2), que la Generalitat garantirà el seu ús normal i oficial (art. 6.3), que s'atorgarà especial protecció i respecte a la seua recuperació (art. 6.5) i l'obligació de les administracions públiques a respondre en valencià als ciutadans que així se'ls hagen dirigit (art. 9.2).

L'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL) és la «institució normativa de l'idioma valencià» i la seua normativa és «d'aplicació obligatòria a totes les administracions públiques de la Comunitat Valenciana» (art. 6, 20 i 41 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana). A més, l'AVL ha de «vetlar per l'ús normal i defensar la seua denominació i entitat» (art. 7 de la Llei de Creació de l'AVL).

L'Acadèmia Valenciana de la Llengua determina i elabora la normativa del valencià a partir de «la tradició lexicogràfica i literària i la realitat lingüística genuïna valenciana», així com de «la normativització consolidada» (art. 3 de la Llei de Creació de l'AVL). En l'exercici d'esta competència, l'AVL ha fixat la normativa lingüística del valencià amb diverses obres de referència que són resultat del treball efectuat al llarg dels últims anys amb voluntat d'arribar a consensos a partir d'orientacions lingüístiques distintes. En alguns casos es presenten solucions diferents per a facilitar les necessitats expressives que té una societat complexa com la nostra, i s'han ordenat les entrades dels lemes del Diccionari Normatiu Valencià per a orientar les institucions i l'administració pública.

L'Acadèmia considera ineludible que totes les administracions i institucions públiques garantisquen l'estatus jurídic del valencià. És oportú que complisquen els preceptes legals de promoció del valencià. Per a satisfer eixa responsabilitat deuen crear-se les condicions que garantisquen la igualtat dels drets lingüístics, en especial en aquells àmbits en què se'n constata una regressió significativa i també en aquells altres que millor fomenten la integració social.

A tal efecte, l'Acadèmia planteja les consideracions següents:

1. L'Acadèmia ha reiterat en diferents declaracions institucionals que garantir els drets dels ciutadans a usar el valencià i ser atesos en valencià en totes les administracions comporta que les normes reguladores de la Funció Pública establisquen el requisit de coneixement en la llengua pròpia de la Comunitat Valenciana per a l'accés als llocs de treball de les diferents administracions públiques». Així ho va indicar en la Declaració sobre la competència lingüística del personal de les administracions valencianes (Acord núm. 1/2017 del Ple de l'AVL del 13 de gener). Ara, l'Acadèmia ho reitera i es manifesta de la mateixa manera que en l'Informe del Ple de l'AVL sobre l'avantprojecte de Llei de la Funció Pública Valenciana, aprovat el 6 de setembre de 2019.

2. Amb l'objectiu d'impulsar actuacions entre les administracions per a establir una xarxa tècnica dedicada a animar, dinamitzar i promocionar l'ús del valencià «per a treballar de manera coordinada i eficaç entre les diverses institucions», l'any 2009 es va constituir l'Agència de Promoció del Valencià, materialitzada en la creació de la Xarxa AVIVA, amb el concurs de l'AVL, la Conselleria d'Educació i Cultura i més de seixanta entitats locals.

Durant deu anys, AVIVA ha sigut un projecte útil de normalització lingüística. En esta etapa caldrà que els servicis lingüístics valencians, dotats de més personal i més pressupost, tinguen en compte l'èxit de les activitats conjuntes. Per això cal augmentar la coordinació, a fi de crear noves pràctiques de dinamització de l'ús oficial del valencià en l'administració, buscant el concurs dels agents i moviments cívics.

3. Quan es va crear la Corporació Valenciana de Mitjans de Comunicació, el 9 de maig del 2016, l'AVL va recomanar que l'ens públic utilitzara un valencià pròxim als espectadors per a guanyar públic. Va col·laborar en la confecció del Llibre d'Estil de l'ens públic i va contribuir a determinar un model de llengua inclusiu, integrador i conforme amb les recomanacions de la nostra institució normativa. En començar l'emissió d'À Punt, el 10 de juny del 2018, l'AVL va expressar la seua satisfacció i esperança. Ara, cal culminar l'accés de tot el territori a les emissions i augmentar l'audiència, gràcies a la millora de la qualitat i l'augment dels recursos.

4. L'administració General de l'Estat no pot ser aliena a estes consideracions. Esperem que el Govern valencià tinga present l'obligació de l'Estat respecte a la normalització del valencià («especial respecte i protecció»), així com el compliment de la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries, tractat internacional ratificat per Espanya, en el camp de les seues competències exclusives: carreteres i ferrocarrils, ports i aeroports, els cossos i forces de seguretat i, en general, l'administració estatal operativa en la Comunitat Valenciana. En la reiterada demanda de comptar amb un finançament autonòmic just, estem al costat del Govern valencià. I, per tant, l'Administració General de l'Estat hauria d'incloure en els seus pressupostos partides específiques per a potenciar l'ús i l'ensenyament del valencià.

L'Acadèmia Valenciana de la Llengua es posa a disposició de les administracions públiques per a determinar les actuacions que calga, a fi d'impulsar l'ús del valencià i fer de la nostra llengua un instrument de convivència.”